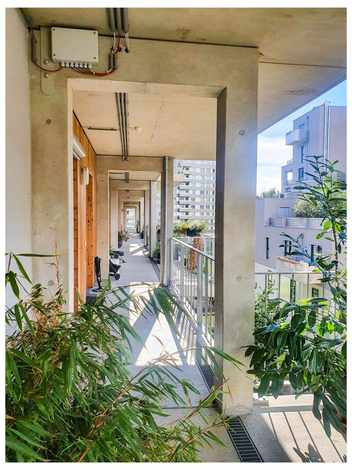
Gleis21

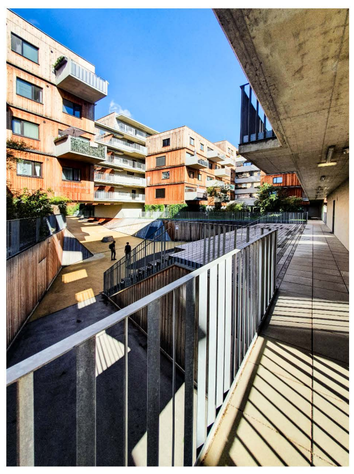
ASP Holzwohnbau

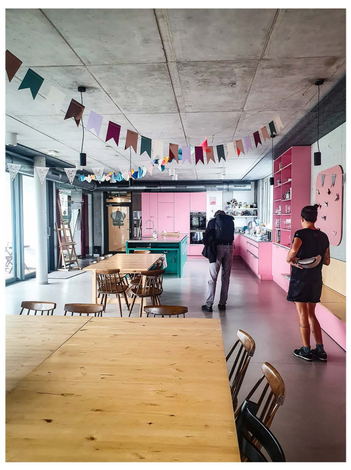
Grünen Markt

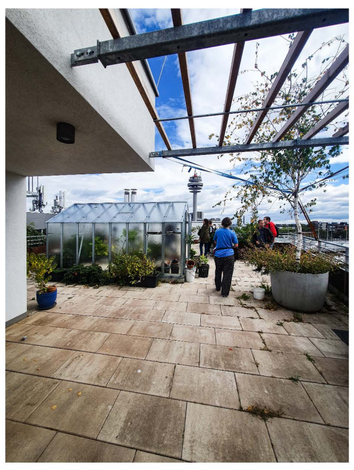
Sonnwendviertel, Vídeň

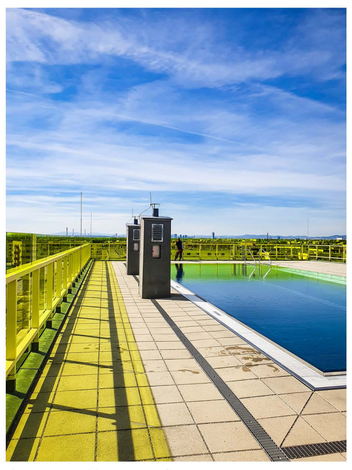
Aspern Seestadt

Sonnwendviertel, Vídeň

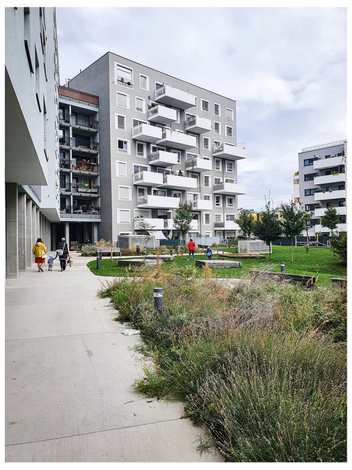
Leopoldstadt, Vídeň

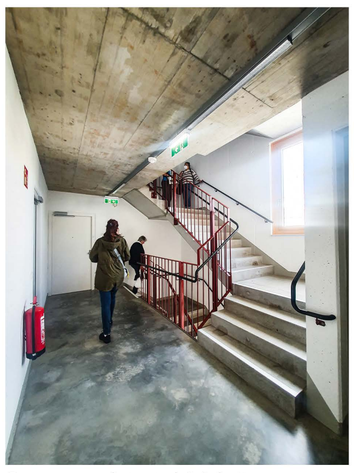
Sonnwendviertel, Vídeň

UDRŽITELNÉ SOUSEDSKÉ KOMUNITY: PODKLADY PRO METODIKU HODNOCENÍ PROJEKTŮ PRO BYDLENÍ

DEFINICE PROBLÉMU

Práce se zaměřuje na jedno z témat sociální udržitelnosti – rozvoj sousedských komunit – v obytném prostředí. V měřítku sousedství, lokality, bloku a domu (Kohout, Tichý, Tittl, 2015) se zabývá obecnou charakteristikou (polo-)veřejných a (polo-)soukromých prostor obytného prostředí, které podporují rozvoj a udržitelnost sousedských komunit. Na základě analýz zahraničních metodik hodnocení projektů bytových staveb, zohledňujících téma sousedských komunit, je potom zkoumána možná aplikace pro český kontext. Výsledkem práce je podklad pro metodické hodnocení sociálního pilíře udržitelnosti v obecní výstavbě bydlení u nás.

VÝZKUMNÁ OTÁZKA

Q1 Jaké jsou aspekty posilující schopnost prostředí utvářet udržitelné sousedské komunity?

Q2 Jaké poznatky můžeme získat ze zahraničních metodik posuzujících schopnost obytného prostředí utvářet udržitelné sousedské komunity?

Q3 Jaké aspekty posilující schopnost obytného prostředí utvářet udržitelné sousedské komunity by měly být zahrnuty do metodik hodnotících kvalitu projektů objektů hromadného bydlení v českém kontextu?

CÍL VÝZKUMU

Cílem práce je vytvoření podkladů pro metodiku hodnotící kvalitu projektů hromadného bydlení v českém kontextu z pohledu schopnosti prostředí podporovat utváření udržitelných sousedských komunit.

METODIKA PRÁCE

1 Teoretická část

První – teoretická část – se zabývá aspekty, které podporují rozvoj a udržitelnost sousedských komunit, a to na základě pTarametrů které byly stanoveny na podkladu zkoumané literatury. Tyto aspekty jsou rozděleny na procesy, nehmotné aspekty a hmotné aspekty. Větší pozornost je věnována aspektům hmotným, které reflektují požadavky na prostředí. Tyto aspekty jsou analyzovány v různých měřítkových úrovních – úroveň sousedství, lokality, bloku a domu (Kohout, Tichý, Titttl, 2015).

2 Případová studie

Ve druhé části bude provedena případová studie tří zástupců zahraničních metodik zahrnujících tematiku posuzování prostředí z hlediska schopnosti utvářet udržitelné komunity. Tyto metodiky budou vybrány z provedeného sběru zahrTaničních metodik na základě vhodných parametrů. Případová studie bude zkoumat, jak metodiky vznikaly, jak se metodiky užívají, jaké jsou výsledky používání těchto metodik a jak tyto metodiky reflektují současný stav poznání tématu udržitelných komunit.

3 Aplikace prvků zahraničních metodik do českého kontextu

Třetí části bude zkoumat možnou aplikaci prvků zahraničních metodik, zahrnujících tematiku posuzování prostředí z hlediska schopnosti utvářet udržitelné komunity, do českého kontextu. Výsledkem práce tak bude podklad pro metodické hodnocení sociálního pilíře udržitelnosti v obecní výstavbě bydlení.

DATA

zdroj	Procesy	Nehmotné aspekty	Hmotné aspekty (prostředí)			
			sousedství	lokalita	blok	dům
JACOBS, Jane. The death and life of great American cities. 50th anniversary ed. New York: Modern Library, 2011. ISBN 978-0-679-64433-0.			sociální kontrola zajištěná užíváním ulice			vizuální kontakt s veřejným prostorem
			rozmístění otevřených prostranství			aktivní parter
			ulice jako sociální prostor			budovy vymezují uliční profil
ALEXANDER, Christopher, Sara ISHIKAWA, Murray SILVERSTEIN, Max JACOBSON, Ingrid Fiksdahl KING a Shlomo ANGEL. A pattern language: towns, buildings, construction. New York: Oxford University Press, 1977. ISBN 978-019-5019-193.						živá fasáda (edge)
TALEN, Emily. Sense of Community and Neighbourhood Form: An Assessment of the Social Doctrine of New Urbanism. Urban Studies. 1999, 36(8), 1361-1379. ISSN 0042-0980. Dostupné z: doi:10.1080/0042098993033		délka pobytu obyvatel	smíšená funkční typologie v sousedství (občanská vybavenost) umožňující sociální síťování			
		homogenita skupiny	kompaktnost a přívětivost k chodcům			
		vlastnické vztahy	atraktivní veřejné či sdílené prostory a jejich vhodné umístění			
			prostředí které umožňuje pasivní sociální kontakt, jako je oční kontakt, či blízkost			
			prostředí které vytváří uzavřenost a moderuje tím sociální vzdálenost			
GOJOVÁ, Alice. Teorie a modely komunitní práce. Ostrava: Ostravská univerzita, Zdravotně sociální fakulta, 2006. ISBN 80-736-8154-4.	procesy vycházející vně komunity - komunitní sociální práce					
VOLKER, B., H. FLAP a S. LINDENBERG. When Are Neighbourhoods Communities? Community in Dutch Neighbourhoods. European Sociological Review. 2006, 23(1), 99-114. ISSN 0266-7215. Dostupné z: doi:10.1093/esr/jcl022		společné zájmy a cíle				
DEMPSEY, Nicola, Glen BRAMLEY, Sinéad POWER a Caroline BROWN. The social dimension of sustainable development: Defining urban social sustainability. Sustainable Development. 2011, 19(5), 289-300. ISSN 09680802. Dostupné z: doi:10.1002/sd.417		negativní aspekty	prostředí umožňující příležitosti k setkávání			
		průběžná vzájemná interakce mezi členy				
LAMAČOVÁ, J. a Zdeněk OPRŠAL. Komunitní rozvoj. In Encyklopedie rozvojových studií. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2011. ISBN 978-80-244-2948-9.	procesy vycházející zevnitř komunity - motivace členů komunity pro rozvoj					
GEHL, Jan. Města pro lidi. Brno: Partnerství, c2012. ISBN 978-80-260-2080-6.					jasná artikulace soukromého a veřejného prostoru - sociální struktury podpořené jasnými fyzickými hranicemi – brány, zdi, ploty	
FÖRSTER, Wolfgang a William MENKING, ed. The Vienna model 2: housing for the twenty-first-century city. Berlin: Jovis Verlag, 2018. ISBN 978-3-86859-576-5.	participace nájemníků					společné vybavení
	funkce domovních partnerů (sociálních pracovníků)					sociální a funkční mix
	bydlení financované z veřejných zdrojů má potenciál vytvářet nové kvality, a to jak v oblasti architektonické, technické, tak ale také sociální					střešní zahrady
						bydlení při měnících se potřebách
KOHOUT, Michal, Filip TITTL, David TICHÝ, Šárka JAHODOVÁ a Nikola KARABCOVÁ. Stavět jinak: koordinovaná výstavba obytných lokalit. Praha: Centrum kvality bydlení ve spolupráci s UNIT architekti, 2020. ISBN 978-80-908033-0-5.	participace občanů na správě a plánování		dětská hřiště, či společná zahrada hrají důležitou roli pro setkávání			

Příklady aspektů, které ovlivňují na rozvoj udržitelných komunit

Australia			livability of neighborhoods	The Livability Framework	access to public transportation, oper
Australia			environmental sustainability and livab	The Green Star - Communities rating tool	walkability, access to public transpor
Australia	Melbourne		sustainability of neighborhoods	The Neighbourhood Sustainability Assessment Tool	availability of public transport, the pr
Austria	Vienna	2008	Housing	**4-Säulen Modell (Model 4 pilířů)**	
Canada		2023	Resilience	Technology-Based Solutions for Resilience	
Canada	Vancouver		social sustainability	**The Social Sustainability Assessment Tool**	access to services and amenities, sat
Canada			healthy and sustainable communities	The Healthy Built Environment Linkages Toolkit	walkability, access to public transpor
Denmark			sustainability of housing developmen	The Sustainable Housing Assessment	energy efficiency, water use, and the
Denmark			development of co-housing projects	The Danish Co-Housing Program	social interaction and community bu
EU Commission			social sustainability of housing develo	The Social Sustainability Assessment Method	provision of social infrastructure, the
EU			environmental and social performanc	The European Building Assessment Tool	energy efficiency, water use, and the
EU			sustainable urban mobility	The Sustainable Urban Mobility Plan	public transport, promote cycling an
Europe			participation	The Participatory Budgeting Process	to engage local communities in decis
Europe			social impact of housing developmen	The Social Impact Assessment	potential for social exclusion, the pro
Europe			sustainable community	**The Sustainable Community Strategy**	mixed-use neighborhoods, the provis
Europe			renewal of urban neighborhoods	The Neighbourhood Renewal Strategy	quality of housing, promote social in
Europe			sustainable urban development	The Urban Development Strategy	public transport, promote the develo
Finland			health impacts of housing	The Healthy Housing Index	indoor air quality, noise levels, and th
Finland			participation	City Planning System	engaging communities in the plannir
France			sustainability of cities and neighborho	The French Sustainable City Label	sustainable transport, the provision c
France			label for urban development	The French Label EcoQuartier	specific social and environmental crit
Germany				Certifikace Nachhaltigkeit im Wohnungsbau (NaWoh)	KVALITA BYDLENÍ
Germany			sustainability of buildings	The German Sustainable Building Certification System	energy efficiency, water use, and the
Germany			quality of housing	The Housing Quality Indicators	provision of social infrastructure, the
Holland			quality of new and renovated building	The Dutch Building Quality System	energy efficiency, accessibility, and t
Holland			quality of neighbourhoods	**The Neighbourhood Quality Index**	provision of social infrastructure, the
Holland			social, environmental, and aesthetic c	The Dutch Quality Teams	social, environmental, and aesthetic
Ireland			health impact of housing	The Healthy Housing Standard	indoor air quality, ventilation, and the
Ireland			livability of new housing developmen	The Livability Framework	provision of social infrastructure, the
Italia			quality of urban areas	The Italian Urban Quality Protocol	provision of green spaces, the promo
New York	New York City		physical activity and health in the buil	The Active Design Guidelines	New York City Department of Health
Spain			sustainable urban development	The Spanish Integrated Sustainable Urban Development Strategy	public transport, promote sustainabl
United States			environmental performance of buildi	LEED (Leadership in Energy and Environmental Design)	energy efficiency, water conservatio
United States			model land development code	The SmartCode	United States Congress for the New
United Kingdom			environmental performance of buildi	BREEAM (Building Research Establishment Environmental Assessment Method)	
United Kingdom			sustainable design and construction c	The Code for Sustainable Homes	energy and water efficiency, waste r
United Kingdom			quality of new homes	The Home Quality Mark	energy efficiency, water efficiency, a
United Kingdom - Great Britain			quality of new housing developments	**Building for life Assessment - The sign of a good place to live**	provision of public spaces, the
United Kingdom - Great Britain				Design and quality standards, Velká Británie	
United Kingdom - Scotland			quality of social housing developmen	SHAT (The Social Housing Assessment Tool)	energy efficiency, accessibility, and t
United Kingdom - Scotland			local communities	**The Place Standard Tool**	provision of social infrastructure, the
United Kingdom - Scotland			participation	**Community-led Design Approach**	**local communities to participate** in
			Human health and wellbeing	WELL Building Standard	air and water quality, lighting, noise,

Příklady zahraničních metodik zahrnujících tematiku posuzování prostředí z hlediska jeho schopnosti utvářet udržitelné komunity

Ing. arch. Markéta Káňová
Školitel: doc. Ing. arch. David Tichý, Ph.D.